

LANDSTINGET BLEKINGE
REVISIONEN

Revisorernas redogörelse 2016

Bilaga till revisionsberättelsen

LANDSTINGET BLEKINGE
REVISIONEN

Innehåll

1. Granskningens omfattning och inriktning	2
2. Ändamålsenlig verksamhet.....	2
3. Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	3
3.1. Avstämning av balanskravet	4
3.2. Finansiella mål	4
3.3. Övriga finansiella nyckeltal	5
4. Rättvisande räkenskaper.....	7
4.1. Bokslutsprocessen	7
4.2. Sammanställd redovisning	7
4.3. Resultaträkningen analys och kommentarer.....	8
4.4. Driftsresultat per förvaltning	9
4.5. Investeringsverksamheten	11
4.6. Budgetprocessen	12
4.7. Kommentarer till granskning av balansräkningen	12
4.8. Kassaflödesanalys	13
5. Intern kontroll.....	14
6. Fördjupade granskningar	15
7. Sammanfattande bedömning	17

E. N
→ B
1
V. H

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

1. Granskningens omfattning och inriktning

Revisionen har utförts i enlighet med kommunallagen, god revisionsmed i kommunal verksamhet och Landstingets revisionsreglemente. Det innebär att all verksamhet har ingått i granskningen och syftet är att bedöma om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som sker inom Landstinget är tillräcklig.

Revisionen har genomförts i enlighet med den fastställda revisionsplanen för 2016 och omfattar Landstingsstyrelsen, Nämnden för Blekingesjukhuset, Nämnden för psykiatri och habilitering, Nämnden för primärvård och folktandvård, Patientnämnden, Folkhögskolenämnden och Samverkansnämnden i Blekinge.

Enligt Kommunallagen 9 kapitlet 9 a § granskades även den av Landstinget upprättade delårsrapporten per 2016-08-31. Revisorernas bedömning av delårsrapporten bifogades rapporten då den behandlades av landstingsfullmäktige.

Vi har i likhet med tidigare år biträttats av sakkunniga revisorer från Ernst & Young.

Denna rapport ger en sammanfattande redogörelse av 2016 års revision och ligger som en bilaga till revisionsberättelsen.

2. Ändamålsenlig verksamhet

Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska utvärderas och redovisas i förvaltningsberättelsen. Ändamålsenlig verksamhet innebär således bland annat genomförandet av lagstadgade uppgifter samt hör-samhet och följsamhet till av landstingsfullmäktige beslutade mål.

Budgeten för 2016 innehåller fyra politiskt prioriterade (övergripande) mål:

1. God hälso- och sjukvård och bättre folkhälsa
2. Aktivt klimat och miljöarbete för hållbara livsmiljöer
3. Hållbar kostnadsutveckling för en stabil ekonomi
4. Engagerade medarbetare med goda utvecklingsmöjligheter

I stort är målstrukturen den samma som gällde för 2015.

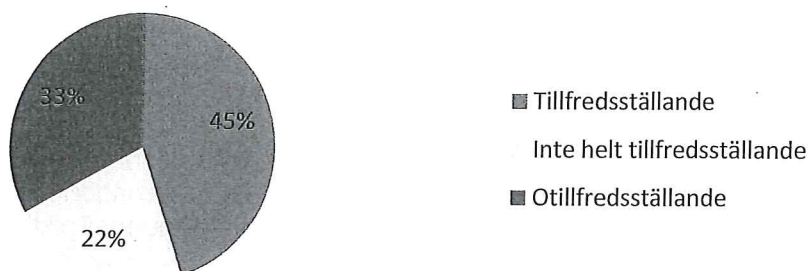
Respektive nämnd följer upp de delmål som bedöms tillämpbara för den specifika verksamheten.

Delmålen sammanfattas i årsredovisningen med utvärdering av måluppfyllelsen i fyra kategorier, tillfredsställande, inte helt tillfredsställande, otillfredsställande respektive uppgift saknas eller är inte möjlig att utvärdera. I diagrammet nedan görs en samlad redovisning av utfallet för samtliga delmål. Detta innebär alltså att samtliga nämnders utfall vägts in i bedömning för respektive delmål. Ett par nämnder kan alltså uppfylla målet men bedömningen blir trots allt sammantaget att delmålet ej är uppfyllt. Av de 21 delmålen är totalt 8 tillfredsställande uppfyllda, 4 inte helt tillfredsställande uppfyllda medan 6 ej är uppfyllda. 3 stycken har bedömts ej tillämpbara. Detta åskådliggörs enligt nedan.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

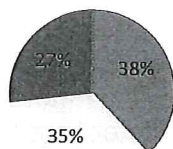
Sammantagen måluppfyllelse för Landstinget i stort (samtliga fyra målområden inkluderade):

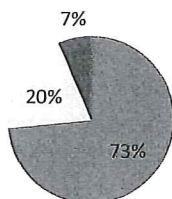
När måluppfyllelse istället analyseras på nämndsnivå kan vi se ett något positivare utfall. Likt tidigare belysts beror detta alltså på att enskilda nämnder kan uppnå ett delmål även om Landstinget inte gör det i stort. Se måluppfyllelse på nämndsnivå enligt nedan.

Måluppföljning per målområde utifrån nämndernas måluppföljning:

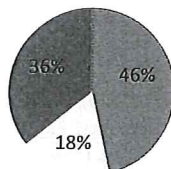
En god hälso- och sjukvård

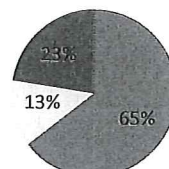
Aktivt klimat- och miljöarbete

Engagerade medarbetare

Stabil ekonomi

Årsredovisningen ger en innehållsrik beskrivning av verksamhetens utfall i förhållande till de uppsatta målen. Landstingsstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning för samtliga förvaltningar gällande respektive delmål. Kommentarer och analys har därutöver uttryckts för respektive övergripande målområde. En samlad bedömning för Landstinget i stort har lämnats.

Vi bedömer att verksamhetsmålen samt de finansiella målen ej är fullt förenliga med fullmäktiges beslutade mål.

3. Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet

God ekonomisk hushållning och kostnadseffektivitet utgör centrala begrepp i Kommunallagen och har därmed stor betydelse i kommuner och landsting. Utgångspunkten är att varje generation ska gottgöra för sin välfärd och inte överlåta åt efterkommande generationer att betala.

Allmänt kan de finansiella målen anses avse de ekonomiska ramarna medan verksamhetsmålen avser kvaliteten och inriktningen på den verksamhet som skall utföras.

Handwritten notes and signatures at the bottom right of the page.

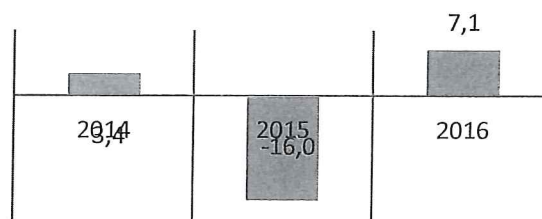

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

3.1. Avstämning av balanskravet

I årsredovisningen framgår att balanskravet uppnås för 2016 med ett balanskravsresultat om 7,1 Mkr. Landstinget har ännu ej klarat att återställa det balanskravsunderskott man redovisades under fjolåret på 16,0 Mkr. Detta innebär att Landstinget fortfarande har ett balanskravsresultat att återställa om 8,9 Mkr. Landstinget har 2016 ett resultat om totalt -9,3 Mkr. Detta resultat har sedermera korrigerats med orealiserade förluster i värdepapper på totalt 16,4 Mkr.

Balanskravsresultat för de tre senaste åren
(belopp i Mkr)

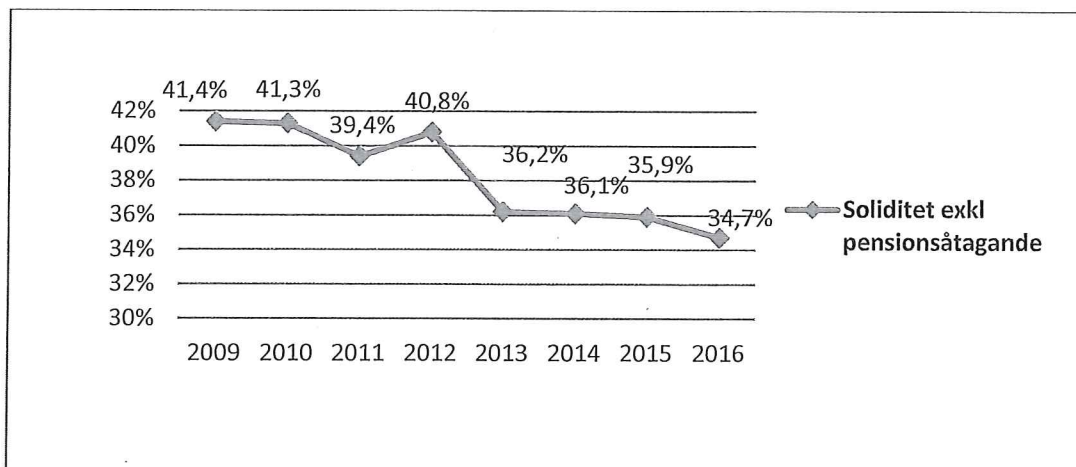

Vi kan konstatera att Landstinget ännu ej har återställt det balanskravsunderskott som uppkom under fjolåret.

3.2. Finansiella mål

Landstingsplanen 2014-2016 konkretiserar begreppen kostnadseffektivitet och god ekonomisk hushållning genom det politiskt prioriterade målet "hållbar kostnadsutveckling för en långsiktigt stabil ekonomi" som bryts ner i 4 operativa mål. Dessa är:

- Soliditet: Målvärde minst 35%.
  - Soliditeten för 2016 uppgår till 34,7% (35,9%) exklusive pensionsåtagande. Målet bedöms vara nästan uppfyllt. Inklusive pensionsåtagandet (2 822 Mkr) är soliditeten negativ.

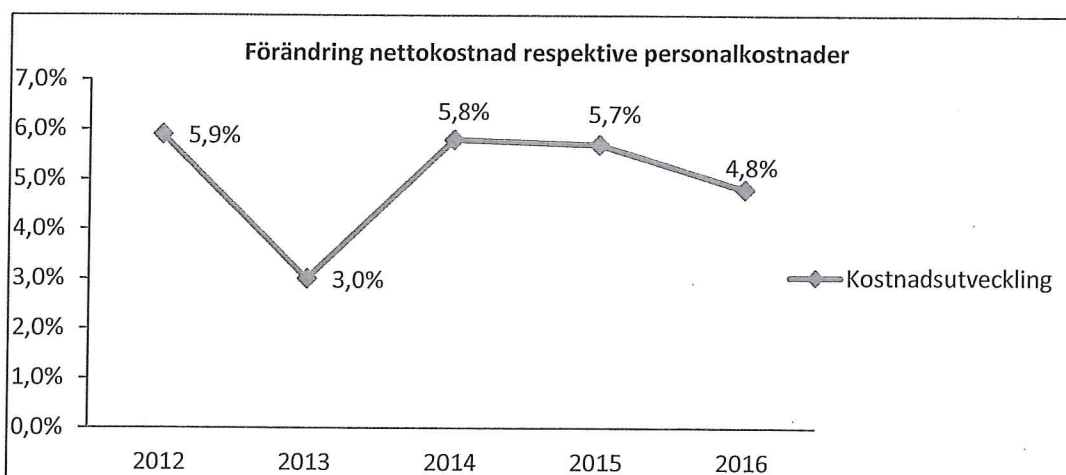

- Landstingets samtliga förvaltningar ska klara sina budgetar. Mått; utfall i förhållande till budget i%.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

- Tre av elva förvaltningar/nämnder höll inte beslutade budgetramar (se även under punkt 4.4 nedan). Målet bedöms inte uppfyllt.
- Real avkastning på 3% i genomsnitt under en femårsperiod.
  - Avkastningskravet på den mätbara perioden (2014-2016) uppgår till totalt 9,9%.
  - Landstinget uppnår detta mål genom att uppvisa en avkastning på 16,0% under ovan nämnda period.
- Kostnadsutveckling: Mått; Landstinget skall ha en lika eller lägre kostnadsutveckling än i gällande budget (4,0%).
  - Landstinget har innevarande år en kostnadsutveckling på 4,6%. Landstinget uppnår ej målet, även om Landstinget har lägre kostnadsutveckling än föregående år då den låg på 5,7%.

Vår bedömning, utifrån sammanställningen ovan, är att Landstinget uppnår ett av fullmäktiges fyra beslutade finansiella mål.

3.3. Övriga finansiella nyckeltal

Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 4 672,3 Mkr vilket är 254,1 Mkr över föregående års utfall om 4 418,2 Mkr. Ökningstakten för verksamhetens nettokostnader uppgår till 5,8% jämfört med 2015. Väsentliga jämförelsestörande poster uppgår till 48 Mkr 2016. Största kostnadsposterna som ökat jämfört med föregående år utgörs av:

- personalkostnader 137,4 Mkr,
- läkemedelskostnader 17,6 Mkr samt
- köpt vård 32,7 Mkr.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning uppgår till 4 635,8 Mkr för 2016. Jämfört med föregående års utfall om 4 360,8 Mkr är detta en ökning om 275 Mkr. Förklaring till den stora ökningen har bland annat sitt ursprung i att Landstinget erhöll 73,7 Mkr mer avseende inkomstutjämnings-systemet, 22,0 Mkr extra för läkemedelsförmånen samt att Landstinget bokförde 12/13 av den flyktingpeng som erhöles per 2015 om totalt 37,8 Mkr.

Ökningstakten avseende skatteintäkter, bidrag och utjämning är mellan 2016 och 2015 6,3% vilket kan jämföras med ökningstakten för verksamhetens nettokostnader om 5,8%.

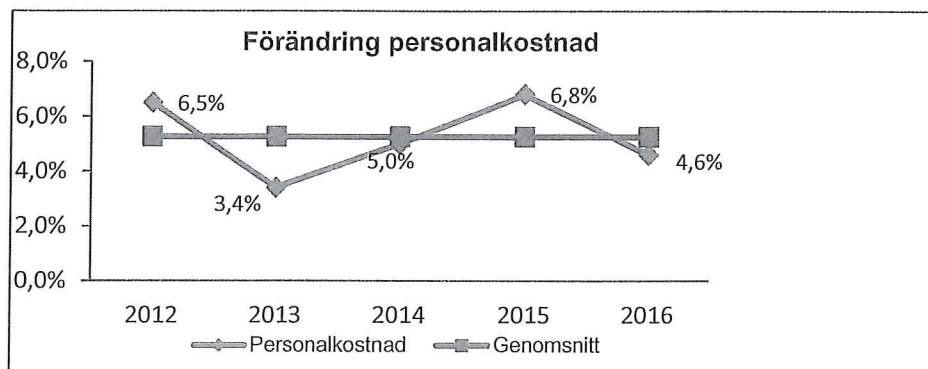
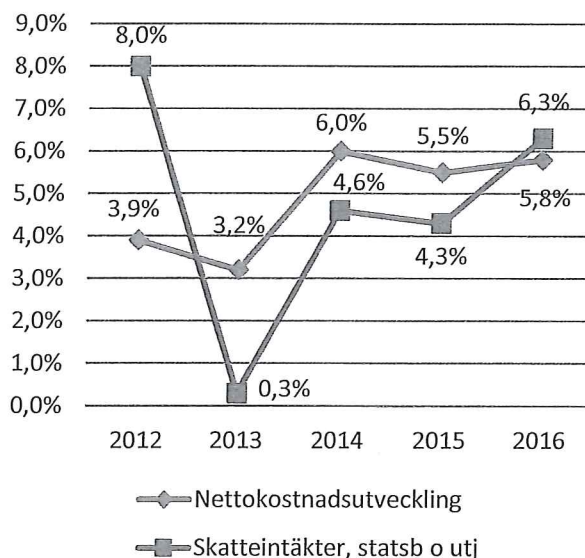
För 2013-2015 var ökningstakten för skatteintäkter lägre än nettokostnadsökningen. Detta förhållande är nu återställt under 2016. Värt att poängtera är emellertid att även om ökningstakten för skatteintäkter, bidrag och utjämning nu är högre än ökningstakten för nettokostnader så utgör fortfarande nettokostnader 100,8% av ovan nämnda. En tumregel är att nettokostnaderna helst inte bör överstiga 98% av skatteintäkter, bidrag och utjämning.

Personalkostnader

Landstingets personalkostnader motsvarar nära 60% av den totala kostnadsmassan inom Landstinget Blekinge.

Under 2016 har Landstingets personalkostnader ökat från totalt 2 983,0 Mkr till 3 120,4 Mkr, vilket motsvarar en ökning på 4,6%. Ökningstakten är förvisso lägre än den ökningstakt som förelegat 2014 och 2015. Ökningstakten om 4,6% överstiger tydligt den budget som lagts på 2,4% i ökning. Den överskridande ökningstakten om 2,2 procentenheter gentemot budget motsvarar 65,8 Mkr och får således en stor påverkan på resultatet.

Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

Handwritten signature and date: 6

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

Investeringar

Landstinget Blekinge hade en investeringsram om totalt 586,0 Mkr för 2016. Flera större investeringsprojekt kom ej igång i tid, varför Landstinget endast investerade totalt 273,6 Mkr under 2016. Denna siffra understeg även Landstingets juniprognos om investeringar på totalt 306,0 Mkr. Trots att Landstinget är långt ifrån den uppsatta investeringsbudgeten kan vi notera att investeringstakten ökat gentemot föregående år då totala investeringar gjordes om 233,5 Mkr.

Landstingets största investeringar utgörs av investeringar i fastighet på 174,4 Mkr samt i medicinsk teknisk utrustning om totalt 67,8 Mkr. Dessa poster är större än under fjolåret då Landstinget investerade för 149,0 Mkr respektive 45,9 Mkr i ovan nämnda områden.

4. Rättvisande räkenskaper

4.1 Bokslutsprocessen

Några väsentliga förändringar i bokslutsprocessen har inte genomförts under 2016. Landstinget bedöms ha en väl utvecklad och fungerande bokslutsprocess. Dokumentationen och kvaliteten i årsbokslutet bedöms hålla tillräckligt hög kvalité och granskningen har inte påvisat något annat än att deadlines och uppsatt tidplan har efterföljts. Interna bokslutsinstruktioner finns upprättade och bedöms i allt väsentligt ha efterföljts.

4.2 Sammanställd redovisning

Landstinget Blekinge upprättar i likhet med tidigare år ingen sammanställd redovisning. Argumenten som anges under Redovisningsprinciper i årsredovisningen är att en sammanställd redovisning inte tillför ytterligare väsentlig information.

Enligt Rådet för Kommunal Redovisning, RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning skall sammanställd redovisning upprättas då koncernföretagens sammanlagda omsättning överstiger 5% av skatteintäkter och statsbidrag. Undantag kan göras för de företag vars omsättning och omslutning understiger 2% av skatteintäkter och statsbidrag. Då endast Region Blekinge kvarstår att konsolidera i årsredovisningen har Landstinget gjort en bedömning att en sammanställd redovisning ej tillför ytterligare väsentlig information. Då Landstingets andel (50%) av Region Blekinges omsättning motsvarar 6,4% av skatteintäkter och generella statsbidrag är Landstinget enligt rekommendationen skyldig att upprätta en sammanställd redovisning. Samtidigt noterar vi att bildandet av en regionkommun är nära förestående.

Efter noterna i årsredovisningen görs en beskrivning av Landstinget Blekinges dotterbolag och stiftelser samt kommunalförbundet Region Blekinge. Av RKR 8.2 framgår vilka upplysningar som skall lämnas samt att översikten av Landstingets samlade verksamhet skall lämnas i förvaltningsberättelsen.

8.10
7 →
[Signature]

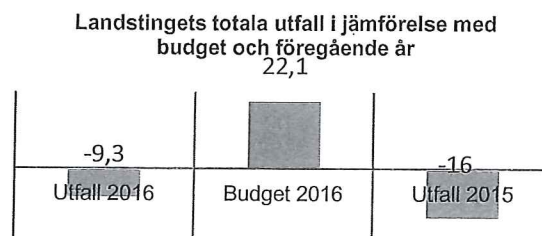

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

4.3 Resultaträkningen analys och kommentarer

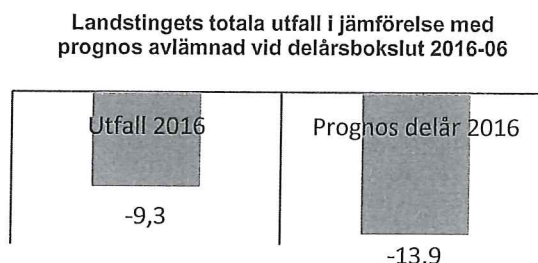
Årets resultat uppgår såsom det redovisas till -9,3 Mkr vilket är 6,7 Mkr bättre än föregående år. I förhållande till budget är årets resultat 31,4 Mkr sämre.

Vid en jämförelse med 2015 skall dock beaktas att föregående års resultat var belastat med engångseffekter av jämförelsestörande poster om totalt -46,5 Mkr. Under innevarande år påverkas resultatet av jämförelsestörande poster på totalt -38,9 Mkr. Innevarande års poster består av generellt statsbidrag, flykting och resursförstärkning om 50,7 Mkr (som påverkar negativt) och realisationsnetto för pensioner samt nedskrivning som påverkar positivt med 6,8 Mkr respektive 5,0 Mkr. Rensat från dessa jämförelsestörande poster uppgår resultatet till -48,2 Mkr innevarande år, att jämföra med -62,5 Mkr föregående år.

Vid en jämförelse med budget på 22,1 Mkr är verksamhetens nettokostnader 127,9 Mkr sämre än budget. Skatteintäkter och generella statsbidrag är 93 Mkr bättre och finansnettot 3,5 Mkr bättre än budget.

Jämförelse av resultatutfall 2016 mot juniprognos I förhållande till den prognos som avlämnades per 2016-06-30 är utfallet 4,6 Mkr bättre. Verksamhetens nettokostnader är 73,6 Mkr högre än juniprognosen.

Skatteintäkterna (inkl. generella statsbidrag) blev 67,9 Mkr bättre än prognos och finansnettot 10,2 Mkr bättre. Det förbättrade finansnettot förklaras av realisationsvinst för sålda aktier inom pensionsmedelsförvaltningen.

Handwritten notes and signatures at the bottom right of the page.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

4.4 Driftsresultat per förvaltning

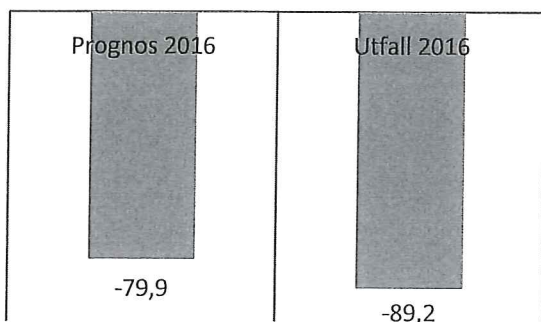
Verksamheternas totala avvikelser uppgår till -31,4 Mkr. Jämfört med prognosen vid delårsbokslutet innebär det en förbättring med 4,5 Mkr. Det är främst Landstingsgemensamt och finansförvaltningen som uppvisar förbättrat resultat. Däremot uppvisar Blekingesjukhuset ett stort minus gentemot budget.

Nedan kommenteras avvikelserna för de förvaltningar som uppvisar de största avvikelserna.

Budgetavvikelse, Mkr	2016 prognos juni	2016 Utfall
Primärvård	-12,6	-7,1
Blekingesjukhuset	-79,9	-89,2
Psykiatri och habilitering	0,0	1,6
Folktandvård	2,5	0,1
Blekinge Folkhögskola	0,0	0,1
Landstingsservice	-3,0	0,5
Landstingsdirektörens stab	-0,3	2,5
Landstingsgemensamt	1,4	19,4
Samverkansnämnd	1,4	0,0
Patientnämnden	-0,3	-0,3
Finansförvaltningen	48,6	40,9
Total budgetavvikelse	-35,9	-31,4

Blekingesjukhuset

Jämförelse mellan prognos och utfall (Mkr)

Blekingesjukhuset visar ett underskott i förhållande till budget om -89,2 Mkr, att jämföra med prognosen i delårsrapporten om -79,9 Mkr. I september lämnades en ny prognos om -72,9 Mkr.

Totala intäkter har ökat 71,2 mkr mot budget. De största intäktsökningarna jämfört med såväl budget som föregående år avser försäljning av hälso- och sjukvård, medicinska och tekniska tjänster samt erhållna bidrag. Totalt har tilläggsbudgeterats 86,2 mkr för 2016.

Bruttokostnaderna har ökat 160,4 mkr mot budget. Ökade personalkostnader redovisas med 28,8 Mkr i förhållande till budget. Bristen på sjuksköterskor har ökat behovet av inhyrd personal. Budgetunderskottet förklaras också av bl.a. fler vårdtunga patienter, köpt vård, nya och dyrare läkemedel, sjukvårdsartiklar och lab/röntgen ökar i takt med verksamhetsökning. I förhållande till 2015 har kostnaderna för personal ökat med 78,8 mkr.

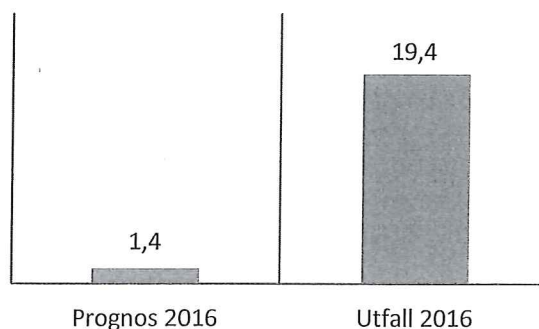
LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

De kraftigt ökade kostnaderna för fjärde kvartalet, och härmed avvikelsen mot prognos, förklaras främst av att kostnaderna för köpt vård blev betydligt högre (80 %) än förväntat under sep-okt. Den köpta vården bedöms generellt sett svår att prognosticera då de enskilt dyra vårdtillfällena varierar i antal över tid. Under sep-okt ökade kostnaderna mot SUS (Skånes Universitetssjukhus) med ca 20 mkr. Utfallen av den köpta vården kommer inte BLS till kännedom förrän vårdkontakten är avslutad, diagnossatt och fakturerad vilket innebär två månaders eftersläpning. Utvecklingen tenderar även att bli alltmer högteknologisk vilket innebär ökade kostnader för utförd vård.

Vidare utgick juniprognosen för såväl intäkter som kostnader för lab/röntgen (medicinsk service) ifrån en relativt låg kostnadsutveckling under årets första månader. Även kostnaderna för öppenvårdsläkemedel var initialt låga de sex första månaderna. Prognosen byggde på antagande om samma kostnadsutveckling men utvecklingen innebar mer avancerade, kostsamma läkemedel och ökat antal förskrivningar. Förvaltningen uppger sig även haft problem att prognosticera slutenvårdsläkemedel under året pga. ej tillförlitlig statistik. Sjukvårdsartiklar har påverkats av att fakturor för diabeteshjälpmiddel felaktigt konterats centralt under året, omföring har skett i december.

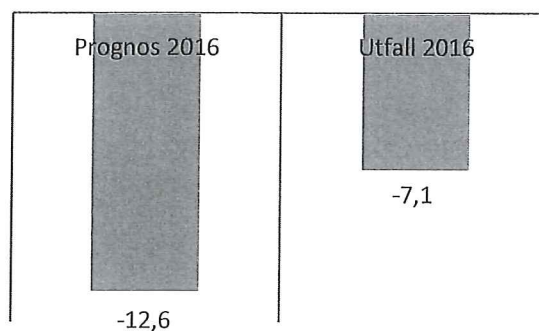
Landstingsgemensamt visar ett överskott i förhållande till budget (och även prognos) om 19,4 Mkr. Avvikelsen berodde bland annat på Blekingetrafiken, lägre kostnader för öppenvårdsläkemedel, som i sin tur berodde på läkemedelsrabatter samt lägre kostnader för Primärvårdens ST-läkare, anslag för ytterligare satsningar och primärvårdens ST-läkare. Hälsoval avvek positivt vilket i huvudsak berodde på att budget för oförutsedda kostnader samt forskning och utveckling inte förbrukades.

Jämförelse mellan prognos och utfall (Mkr)

Primärvården visar ett underskott i förhållande till budget om -7,1 Mkr. Avvikelsen fördelas på Hälsovalsverksamheten -8,4 Mkr och den anslagsfinansierade verksamheten +1,3 Mkr. Främsta orsaken till underskottet som anges är personalkostnader, läkemedelskostnader och labkostnader. Även kostnaden för hyrläkare har ökat pga svårighet att rekrytera.

Jämförelse mellan prognos och utfall (Mkr)

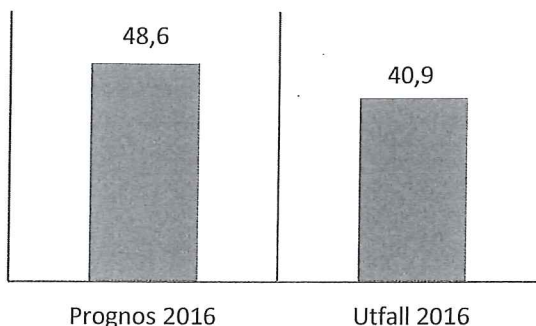
Handwritten signatures and initials at the bottom right of the page.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

Finansförvaltningen uppvisar ett överskott på 40,9 Mkr. Den största positiva avvikelsern utgörs av att statsbidrag och skatteintäkter ligger klart över budget. Negativ avvikelse är t.ex. nedskrivningar, generellt ökad kostnadsmassa, liksom ett finansnetto som ligger något under budget.

Jämförelse mellan prognos och utfall (Mkr)

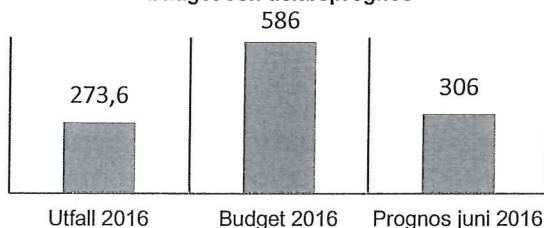

4.5 Investeringsverksamheten

Investeringsbudgeten för 2016 uppgick till 586,0 Mkr. Utfallet under 2016 uppgick till 273,6 Mkr vilket innebär en genomförandegrad om cirka 47%. Avvikelsen i kronor uppgår till 312,4 Mkr. Redogörelse av större genomförda projekt lämnas i förvaltningsberättelsen. Däremot saknas uppgift om vilka projekt som ej blivit genomförda.

I förvaltningsberättelsens avsnitt om investeringar saknas redogörelse som möjliggör avstämning mellan den fastställda budgeten och det faktiska utfallet för respektive projekt.

Utfall nettoinvesteringar och jämförelse med budget och delårsprognos

I tabellen nedan redovisas större investeringar (överstigande 5,0 Mkr) som genomförts under 2016.

STÖRRE INVESTERINGAR	UTFALL 2016
Mkr	
Psykiatrin mellanvården	43,6 Mkr
Paviljong Karlskrona	22,7 Mkr
Patologi/Cytologi	20,9 Mkr
Magnetrontgensystem	12,0 Mkr
Rehabilitering byggnad Ronneby hälsocenter	11,6 Mkr
Ombyggnad laboratorium 1 och 13	9,1 Mkr
Ambulanser	8,5 Mkr
Röntgenangiografisystem	8,4 Mkr
Obstetrisk mottagning	5,7 Mkr
Ambulansövervaknings-system	5,1 Mkr
Patientövervaknings-system	5,1 Mkr

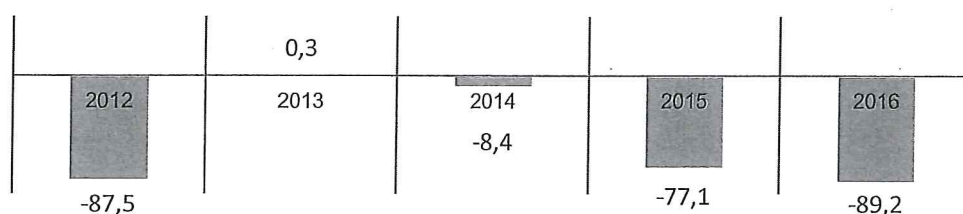

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

4.6 Budgetprocessen

Tidigare års genomförda granskningar har konstaterat att budgetprocessen i stor utsträckning präglats av en enkelriktad resursfördelningsprocess. Kopplingen mellan förvaltningarnas uppdrag och budgetförutsättningarna har lett till otillräckliga möjligheter till ekonomistyrning. Detta visar sig också i relativt stora avvikelser mot budget både beträffande intäkter och övriga poster i resultaträkningen. Blekingesjukhuset har tidigare år redovisat stora underskott och efter att ha legat på bättre nivåer 2013-2014 uppgår underskottet för 2016 till 89,2 Mkr. Detta är något större än uppvisat underskott för 2015. Se ovanstående kommentarer kring avvikelserna mot budget innevarande år. Budgetunderskottet på 89,2 Mkr har alltså tillkommit trots ramförstärkningar om totalt 86,2 Mkr.

Budgetavvikelse BLS

4.7 Kommentarer till granskning av balansräkningen

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar har ett anskaffningsvärde på 4 068,0 Mkr (3 855,6 Mkr) och ett redovisat värde på 1 539,3 Mkr (1 456,8 Mkr).

Årets investeringar i anläggningstillgångar uppgår till 274 Mkr, vilket kan jämföras med 234 Mkr föregående år. Nedskrivningar har skett innevarande år med totalt 5,0 Mkr, vilket avsåg Vindkraftverk. Inga utrangeringar har skett i anläggningsregistret under 2016. En genomgång av anläggningsregistret bör ske årligen för att säkerställa att erforderliga utrangeringar och nedskrivningar görs.

Avskrivningar är i nivå med föregående år, även om viss ökning kan noteras. Att avskrivningar är 8,6 Mkr högre än budget förklaras av att korrigeringen avseende för låga avskrivningar 2015 ej var känd när budget för 2016 utarbetades (18 Mkr). Mellanskillnaden mellan 18 Mkr och 8,6 Mkr förklaras av att investeringar ej har skett i den grad som budgeterats. Budget för investeringar låg på 586 Mkr, men investeringar gjordes alltså med 274 Mkr.

Rättningen som gjordes avseende föregående års bokslut har ej specifikt kunnat härledas till specifika komponenter utan har schablonmässigt fördelats ut på fem av de större komponenterna i anläggningsregistret.

Kundfordringar

Kundfordringar uppgår enligt balansräkningen per 2016-12-31 till 64,3 Mkr jämfört med 59,3 Mkr föregående år. Kundförluster uppgår till 4,4 Mkr (4,9 Mkr fg år). Kvarvarande poster i reskontra äldre än 2016-07-01 uppgår till 2,5 Mkr, varav 1,1 Mkr är äldre än 2015-07-01. Re-

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

servering sker för osäkra kundfordringar som skickats till inkasso och inte betalats. Vi rekommenderar att rutinen för reservering av osäkra kundfordringar ses över så att alla gamla fordringar reserveras.

Tillfälligt statsbidrag för flyktingar

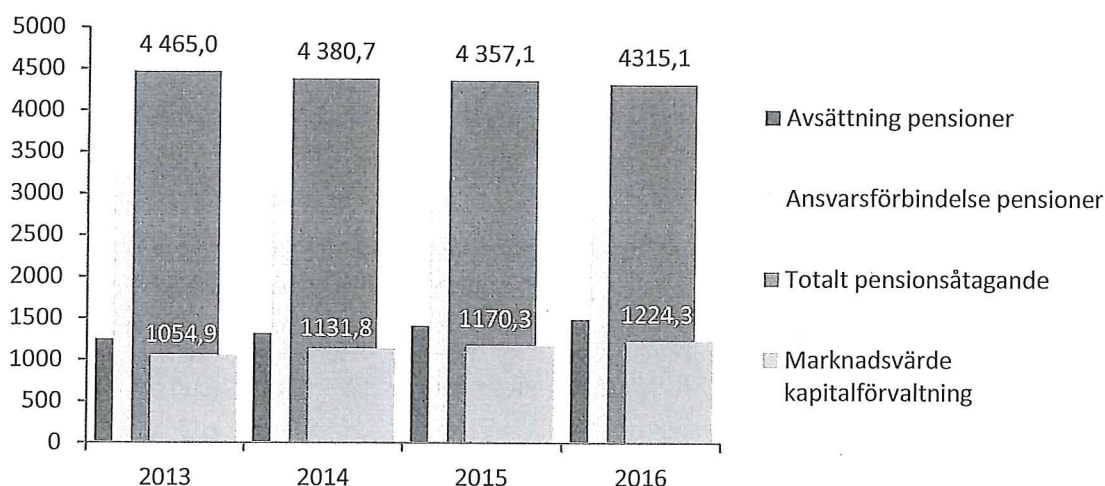
Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) bör det tillfälliga statsbidrag för flyktingar periodiseras antingen med jämn fördelning från och med december 2015 eller från den månad 2015 när kommunen eller Landstinget bedömt att kostnaderna för flyktingsituationen började öka i betydande omfattning, till och med 2016. Landstinget följer RKR:s rekommendation och har valt metoden där periodisering sker från och med december 2015 till och med 2016. Detta innebär att 12/13 av intäkterna bokförts på 2016 och detta motsvarar totalt 34,9 Mkr av de erhållna 37,8 Mkr.

Kortfristiga placeringar

Placeringarna är avsedda för pensionsåtagandet. Balansposten har ökat med 16,1 Mkr, från 1 464,8 Mkr till 1 480,9 Mkr. Av dessa avser 1 092,7 Mkr (1 077,6 Mkr år 2015) pensionsplaceringar och 388,2 Mkr avser övriga placeringar. Marknadsvärdet på pensionsplaceringarna har ökat från 1 174,8 Mkr till 1 224,3 Mkr, en ökning med ca 50 Mkr (4,2%). Pensionsmedelsförvaltningen redovisas fr.o.m. 2015 separat i balansräkningen.

Avsättningar för pensioner

Landstinget tillämpar den så kallade blandmodellen i redovisningen av pensionsåtaganden, vilket är i enlighet med lagen om kommunal redovisning. Avsättningar för pensioner uppgår till 1 201,6 Mkr att jämföra med 1 136,4 Mkr föregående år. Tillkommer gör reserv för löneskatt om 291,5 Mkr. Dessutom tillkommer pensionsförpliktelser som redovisas under ansvarsförbindelser. Dessa uppgår till 2 822 Mkr (inklusive löneskatt) jämfört med 2 945 Mkr föregående år. Under ansvarsförbindelser redovisas främst pensioner intjänade före 1998. Via kortfristiga placeringar har Landstinget säkrat 1 224,3 Mkr per 31 december 2016.

4.8 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen bedöms i allt väsentligt vara upprättad i enlighet med god redovisningssed och enligt samma princip som föregående år.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

5. Intern kontroll

I Kommunallagen 9 kap. 9 § stadgas att revisorerna skall pröva om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

I utförd granskning har vi översiktligt bedömt huruvida förvaltningarna genomfört och avrapporterat 2016 års interna kontrollarbete i enlighet med Landstingets riktlinjer för intern kontroll.

Vår sammanfattande bedömning efter gjord uppföljning är att Landstinget har genomfört och rapporterat de kontrollansatser som planerats under 2016 till övervägande del. Skriftlig avrapportering har skett från respektive förvaltning där det framgår vad som är utfört, noterade avvikelser och åtgärder. Kontrollerna fungerar tillfredsställande, inga väsentliga avvikelser har noterats.

Under 2016 har kontrollplanen omfattat sex landstingsövergripande samt en eller flera förvaltningsspecifika moment. Förvaltningarna har granskat bisysslor, intäktssäkring, sekretessfakturor, uppföljning av politiskt fattade beslut och uppföljning av rutiner för avvikelsehantering. Sedan i fjol har Landstinget tagit bort de tre övergripande punkterna som bestod av utanordning av lön, säkerställande av att handlingsplaner för arbetsmiljöförbättringar upprättas och verkställs samt säkerställande av att skyddsronder genomförs i enlighet med samverkansavtalet. Representation är en ny övergripande punkt sedan i fjol och därutöver har förvaltningarna arbetat fram ytterligare förvaltningsspecifika moment sedan föregående år. Generellt sett är det något mer omfattande kontrollplaner än i fjol, även om variationen är stor mellan de olika förvaltningarna.

I våra uppföljande dialoger med förvaltningarnas ledning och ekonomichefer framkommer att uppföljningen är tillfredsställande, men arbetet och integreringen av den interna kontrollplanen i verksamheten kan förbättras. Vår rekommendation är att styrelse och nämnder genomför en egen riskanalys och i ännu större grad identifierar väsentliga risker inom verksamheten och uppdaterar den interna kontrollplanen utifrån riskanalysen med egna verksamhetsnära kontroller. Kontroller som fungerar bör också tas bort och ersättas med nya kontroller för att ytterligare stärka den interna kontrollen och förbättra arbetet. Detta avlämnades som rekommendation redan i fjol och för Psykiatri & Habilitering, Landstingsservice samt Blekingesjukhuset har tydlig omarbetning gjorts.

Styrelsens och nämndernas interna kontrollplaner bör på ett tydligt sätt kopplas till väl utvecklade och dokumenterade risk- och väsentlighetsanalyser som utgår från en bruttorisklista kopplad till verksamhetsmålen. Både ekonomiska, juridiska och verksamhetsmässiga risker bör beaktas.

Vår bedömning är att det föreligger en i allt väsentligt tillfredsställande intern kontroll inom redovisningsområdet. Vi vill dock poängtera att kommande riskanalyser bör få ytterligare genomslag i den interna kontrollen för att säkerställa att fullmäktiges verksamhetsmål uppnås.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

6. Fördjupade granskningar

Löpande under året har resultatet av fördjupade granskningar inom förvaltningsrevisionen förmedlats till fullmäktiges ledamöter genom upprättade rapporter. Rapporterna har även tillställts respektive styrelse/nämnd för yttrande och åtgärder. Följande granskningar har genomförts;

- Granskning av arbetsmiljöarbetet
- Granskning av cancervården
- Granskning av produktionsplanering
- Granskning av strokevården
- Granskning av vård till vuxna personer med psykisk ohälsa

Nedan följer en sammanfattning av resp granskning. För utförlig redogörelse av resultatet hänvisas till respektive rapport. Rapporterna finns tillgängliga på Landstingets hemsida, www.lblekinge.se/Politik/Politisk-organisation/Revisorer/

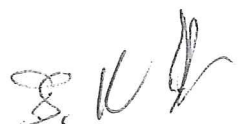
Granskning	Resultat
Produktionsplanering	Granskningen visade att de granskade enheterna saknar flera av de moment som ingår i en välfungerande produktionsplanering. Prognoser görs inte helårsvis eller halvårsvis eller nedbrutet på vecka eller månad. Det brister även i uppskattningen av vilken kapacitet som finns, produktionsmål saknas och produktionen följs ofta bara upp genom att väntetidsläget följs. Rekommendationer gavs att bättre följa upp hur arbetsuppgifter omfördelas, implementera en produktionsplaneringsmetod samt att följa upp produktionen relativt insatt kapacitet.
Psykisk ohälsa	Granskningen avsåg vård till vuxna personer med psykisk ohälsa. Resultatet visade att primärvårdens uppdrag inom området psykisk ohälsa behöver ses över och definieras så att det blir tydligt vad som ska ingå. Det är av vikt att rätt bedömningar och prioriteringar görs så att vården kan ske med hög patientsäkerhet och god kvalitet till de som behöver den mest. Det finns anledning att utveckla uppföljningen. Skillnaderna mellan vårdcentralerna avseende bemanning, arbetssätt och tillgänglighet äventyrar möjligheterna till likvärdig vård. Bemanningen vid vårdcentralerna uppfyller regelbokens krav men kraven behöver omformuleras enligt de intervjuade. Landstinget har ingen sammanhållen strategi för vården av vuxna med psykisk ohälsa och samverkan mellan primärvården och specialistpsykiatri fungerar bristfälligt.
Strokevården	Granskningen visade att andelen patienter som läggs direkt på strokeenheten är för låg. I vårdprocessen identifierades brister vad gäller ledtider till trombolys, processtyrning och andelen nöjda patienter med rehabiliteringen. De akuta kritiska flödena bedömdes som välfungerande.
Cancervården	Vårdprocessen för urinvägscancer bedöms till stora delar bedrivas ändamålsenligt när det gäller struktur för ansvarsroller, standardisering/vårdlogistik, kunskapsstyrning och uppföljning. Flera av dessa aspekter gäller även för cancervården generellt i Landstinget. Specialistvården i samspel med Regionalt Cancercentrum Syd bedöms ha goda strukturella förutsättningar att bedriva en ändamålsenlig vård i enlighet med de nationella vårdprogrammen

LANDSTINGET BLEKINGE
REVISIONEN

	<p>och den nationella cancerstrategin. Detta gäller utifrån ansvarsprövningsgrunden styrning och kontroll för Nämnden för Blekingesjukhuset. Däremot bedöms Nämnden för primärvård och folktandvård inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa en ändamålsenlig styrning av Landstingets vårdcentralers del i vårdprocessen.</p>
Arbetsmiljö	<p>Den sammanfattande bedömningen var att ansvarsförhållandena respektive uppgiftsfördelningen på arbetsmiljöområdet i allt väsentligt är tydlig, men att det på sina håll finns exempel på otydligheter i centrala styrdokument. Det systematiska arbetsmiljöarbetet visar i vissa avseenden brister. Positivt är att Landstingets kontinuerliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet fångar just sådana brister, att åtgärder pågår, och att landstingsstyrelsen genom särskilda direktiv vinnlagt sig om att status återrapporteras.</p>

16 → B
K

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

7. Sammanfattande bedömning

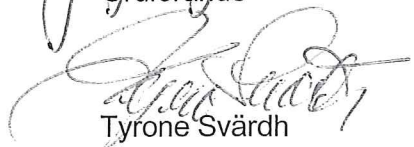
Efter granskningen av årsredovisningen för 2016 är det vår uppfattning:

- Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.
- Vi bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av Landstingets resultat 2016 och ställning per 2016-12-31.
- Årets resultat innebär en negativ avvikelse mot budget på 31,4 Mkr. Enskilda nämnder visar betydande avvikelser. En förklaring kan vara att budgetprocessen i stor utsträckning präglats av en enkelriktad resursfördelningsprocess.
- Det redovisade balanskravsresultatet uppgår till 7,1 Mkr. Då Landstinget har ett underskott från tidigare år på 16,0 Mkr innebär detta att Landstinget har 8,9 Mkr kvar att återställa senast 2018.
- Generellt redovisas tillfredsställande måluppfyllelse på nämnds nivå. Sammantagna utfall för resp målområde kommenteras, såväl för övergripande målområde som sammantaget. En sammanfattande slutsats görs om att Landstinget inte nådde en fjärdedel av målvärdena och därmed kan sägas inte helt nådde målen. Sammantaget bedömer vi därför att resultatet enligt årsredovisningen inte fullt ut är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.
- Den interna kontrollen bedöms i allt väsentligt fungera tillfredsställande. Styrelse och nämnders riskanalyser bör dock i ännu större grad identifiera de väsentliga riskerna inom verksamheten varefter den interna kontrollplanen uppdateras utifrån riskanalysen.

Karlskrona den 29 mars 2017

Jeppe Johnsson
Ordförande

Tyrone Svärth

Ingeborg Braun
Vice ordförande

Bo Nilsson

Peter Wald